

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

20. Detegitur radix trium primarum probationum: & cur nullum peccatum
sine peccato vincatur ante fidem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

523

Gregorius in libris moralium: *Qui terrenarum rerum amore vincitur, in Deo nullatenus delectatur. Esse quidem sine delectatione animam nunquam potest. Nam aut infimam delectatur, aut summam: & quanto altiori studio exerceatur ad summam, tanto maiori studio torquetur ad infimam: quantoque acriore curam amaretur ad infimam, tanto repore damnabilis frigeat ad summam. Illa dumtaxat in verbis eius differentia est, quod delectationem loco amoris ponat, ut Augustinus frequentissimum est: & creaturas vocet infimam, Deum summam. Ex illa verò*

CAPV T X X.

Derogatur radix trium primarum probationum: & cur nullum peccatum sine peccato vincatur ante fidem.

EX ijs que tribus istis postremis capitulis deducta sunt, jam facile est quoque intelligere rationem probationum, que primo loco collocata sunt, & aliquid obfcuritatis non dum detectis capitulis, quibus nituntur, habere alicui fortasse videbantur. Si enim verum est, quod tanquam vestissimum Augustinus docet, non posse esse opus bonum, nisi ipsi iustitia celesti charitate diligatur, & ad Deum ipsum veluti ultimum finem referatur, quorum neutrum sine gratia & fide perficere potest: itemque si verum est, quicquid non fit ex illa iustitia & ultimi finis dilectione, ex mundi dilectione & illa culpabili cupiditate fieri, que tanquam amor rerum, que quisque invitum amittere potest, in toto malefaciendi genere dominatur, (regnat enim carnalis cupiditas, ubi non est Dei charitas) profecto sequitur apertissimè, non magis ullam omnino singulari, quam universalem legem ante fidem, que charitatis intentionem dirigit, sine peccato posse servari: quia ubi abest charitas, necesse est ut rei temporalis cupiditate fervetur; nec aliud agi lege tantum iubente potest, nisi ut fiat mandati eogniti pravaricatio; quia augetur prohibitione cupiditas, non finatur. Rursum sequitur non minus manifestè, nullum omnino esse cum cupiditatis tentatione conflictum ante gratiam, multoque magis, nullam esse de peccati tentatione victoriam, nisi forte talem conflictum & victoriam, iuxta quam peccatum peccato, sicut cupiditas alià cupiditate, superetur. Eadem denique perspicuitate sequitur, nullam omnino legem ante gratiam & fidem, nisi ex superbia vel timore, seu (ut uno verbo dici potest) solius rei temporalis cupiditate servari. Nam & superbia temporalis excellentiè cupidissima est, & timor rei temporalis amittenda in eisdem retinenda cupiditate fundatur. Ut quoque sese infidelis in mandatis quasi servandis verterit, cum charitate non moveatur, semper cupiditas illa cupiditas earum rerum, quas quisque invitum amittere potest, occurrat in faciem, neque eum à

diagramali utriusque amoris pugna quam exprimit, satis declarat, omnem infimorum cupiditatem esse noxiam & perversam, quia non ex Patre, sed ex mundo est. Quare mox etiam eam improbat ex illa Scriptura Apostolica: *Nolite diligere mundum, neque ea que in mundo sunt: quia si quis diligit mundum, non est charitas Patris in eo. Et quare obsecro? Quia omne quod in mundo est, concupiscentia carnis est, & concupiscentia oculorum, & superbia vitæ, que non est ex Patre, sed ex mundo est.*

1. Ioan. 1.

luis nexibus aut peccato, ante fidem, in illo opere liberum esse sinat. Quid sicut ex precedentibus indissolubili veritatis concatenatione consequitur, ita ipsemet Augustinus, ne quis id à me excogitatum, vel aliquibus ratiocinandi prestigijs sibi illudi putet, multis in locis tradit.

Hinc enim est illud in expositione Epistolæ ad Galatas: *Qui non ducuntur spiritu, videlicet charitatem iustitiæ inspirante, de quo ibi secundum Apostolum loquitur, sequitur ut carne ducantur.* Quod alijs verbis eodem omnino tendentibus in libro contra sermonem Ariariorum etiam de ipsa oratione, que Deo funditur, dixerat: *Spiritus interpellat id est interpellare nos facit secundum Deum. Quod nisi faciat, non oramus nisi secundum istum mundum, ad explendam concupiscentiam carnis, & concupiscentiam oculorum, & ambitionem seculi, que non sunt a Patre, sed ex mundo sunt.* Et quid est carne duci? Audi Augustini scilicet interpretem: *Non autem pati adversitatem carnis, sed duci à carne damnatio est.* Hinc illud præclarissimum, & apertissimum: *Ista ergo dilectio mundi, quam Apostolicis verbis: Nolite diligere mundum, velut generalem fornicationem à Deo veritam esse fuisse docuerat, que universalem in se concupiscentiam obtinet mundi, generalis est fornicatio, que peccatur in corpus proprium: eo quod omnibus corporalibus, & visibilibus, & temporalibus desiderijs ac voluptationibus humanis indesinenter servit animus ab ipso creatore universorum desolatus, atque derelictus.* Nimirum, quia quocumque movetur desertus animus amore Dei, ex mundi cupiditate movetur; & ideo semper male movetur. Qua de re est & illud evidentissimum in questionibus super Exodo: *Quantumvis natuscumque 9. 18. super cordis in malitia qualitas, id est, quæ cor habeat ad malum, suo stat visio, quod malevit ex arbitrio voluntatis; tamen qualitate mala ut hinc vel illuc moveatur, cum sive hinc, sive illuc male moveatur, causæ sit quibus animus propellitur.*

Quæ sine causa est, cur in huiusmodi animis ab amore creatoris desolatis nullum vitium verè vinci, sed solum unum per aliud superari

superari tradat, ut videlicet dum unum peccatum fugiunt, in aliud occultius delantur. Itaque cum Iulianus quosdam infideles à concubitu abstinere dixisset, in quibus nullum peccatum esse censebat, respondet ei Augustinus: Hi quando in agone contendunt ab omnibus continent, ut corruptibilibus uxorem accipiant; à cuius tamen vanâ cupiditate non continent. Hæc enim cupiditas vanâ, ac per hoc prava, vincit in eis & sicut alias cupiditates: propter quod dicti sunt continentes. Quod sicut uno exemplo ab Augustino declaratum est, ita nobis intelligendum relinquit, in omnibus similiter habere locum. Non enim potest in infidelibus cupiditas, ex qua quilibet faciunt, non esse vana, & per hoc prava, cum non nisi rei vanæ, hoc est, mundi temporaliūque quorumlibet rerum dilectione concitetur. De quibus alibi generaliter: *Quidam continent (cupiditates suas) decepti fide falsa, & vana sperantes, vana sectantes: in quibus sunt omnes hæretici, & quæcumque sub nomine religionis aliquo errore falluntur: quorum continentia, vera esset, si esset & fides vera.* Unde mox eam dicit esse pec-

Lib. 4. cont. Iul. c. 3.

Lib. de Continent. c. 12.

Lib. de in-grat. c. 221.

catum; quia beatus apostolus dicit: *Omne quod non est ex fide peccatum est.* Omne quippe genus eorum, qui cupiditates aliquas in huiusmodi erroribus & incredulitate frenant, sub illis continentur, de quibus mox Augustinus adijcit, quod *Continendo vel erroribus servant, vel aliquas minores cupiditates ideo vincunt, ut alias explant, quarum grandævate vincuntur.* Et de infidelium bonis operibus alibi generaliter loquens, per quæ videntur peccata nonnulla declinare: *Non inquit, peccata coercentur, sed alijs peccatis alia peccata vincuntur.* Quicquid enim appetierint, quia creatoris dilectione penitus carent, ex mundi dilectione appetunt: quæ ut Augustinus dicit, *Non est a Deo: ut proinde nunquam nisi ex una mundi cupiditate in aliam, ex uno peccato in aliud, ex uno vulnere in aliud cadant.* Quod acutissime, & clarissime, sine ulla ambiguitate præceptoris sui doctrinam exprimendo sanctus Prosper sapius de infidelibus tradidit. Dicit enim disertis verbis, hoc eum Catholicis confitendum esse.

Lib. 12. cap. 11.

4. mox. 12. 1.

LA. P. 12. 27

Arbitrium nunquam confurgere posse,

Inque novos lapsus semper nitendo revolvit:

Cui sua sit laqueus sapientia.

Quia videlicet quicquid sapit terrenum est, & in laqueum ei novum cedit. Dicit infra, quod

Cap. 26.

Naturam obstructam mala velle necesse est.

Dicit iterum evidentissime:

Cap. 27.

Manet ergo voluntas

Semper amans aliquid, quo se ferat, & labyrintho

Fallitur, ambages dubiarum ingressa viarum.

Vana cupit, Vanis timet & timet: omnimodâq;

Mobilitate ruens, IN VVLNERA VVLNERE SVRGIT.

Dicit denique de opere quod natura lapsa suis viribus habet:

Cap. 45.

Quod non est nisi peccatum, quo discernietur

Libertas: ad quam solam male gesta recurrunt.

Et concludit librum suum principiis ex Augustino haulis inherendo de voluntatis viribus sine gratia Dei:

Cap. ult.

Quæ (voluntas) sine te quid agit? nisi quo procul exulet à te?

Præcipientes semper calles, & de via motu

Ingressura suo, nisi fessam, tu bone, & egram

Suscipias, referas, foveas, tuearis, honestes.

Epist. ad Rufin.

ET in Epistola ad Rufinum: *Quod arbitrium cum solum esset, sibi que permissum, non nisi in suam perniciem movebatur.* Et libro contra Collatorem: *Natura bonis suis male utitur, in quibus sine cultu veri Dei, impietatis immunditæque convinctur: & unde se defendi existimat, accusatur.* Et in libris de vocatione gentium: *Sine cultu veri Dei, etiam quod videtur virtus esse, peccatum est: nec placere ullis Deo, sine Deo potest: qui vero Deo non placet, cui nisi sibi & diabolo placet?* Et in Commentario in Psalmum centesimum octavum: *Oratio, qua non fit per Christum, non solum*

Cont. Collat. cap. 22.

Lib. de vocatione Gent. c. 7.

In Psal. 108

non potest delere peccatum, sed etiam ipsa fit ad peccatum. Huiusmodi sententijs Augustini doctrinam ad unguem exprimentibus Prosper ubique respergit est. Semper enim hoc significat, illam cupiditatem, in cuius servitute homo peccando præcipitatus atque damnatus est, ante gratiam quocumque se converterit, non nisi ex mundi dilectione converti; ideoque fieri, ut dum homo peccatum cavere nititur, *In vulnus vulnere surgat; Inque novos lapsus semper nitendo revolvatur.*